

Općina Dubrovnik i njene granice na moru

»Pojedini predjeli i objekti prirode, ... more i morska obala stavljaju se pod posebnu zaštitu. Zakonom se ... (vrši) sprečavanje zagađivanja ... i voda (mora) ... i način iskorištavanja voda, korištenje i zaštita ..., mora i morske obale...»

Republika... uvažava specifične mogućnosti razvoja Hrvatske: ... i pomorski položaj Republike, ... (iz Nacrta ustavnih amandmana I—XXXIII za Ustav SR Hrvatske — Amand. XII, st. 3. 4.; XXVII. toč. 1, st. 2.)

Plovidba i ostale aktivnosti na moru ne poznaju administrativne i druge granice, jer je more dobro od općeg interesa, dobro u općoj upotrebi svih njegovih korisnika. Kako je more po svojoj prirodi jedinstveno, to se i ne mogu odrediti neke »zatvorene« općinske vode. Ukoliko se i sprovede takva dioba, a ona je i moguća, njoj je jedina svrha da se što lakše i što dosljednije sprovede u djelo propisi o mjesnoj, teritorijalnoj nadležnosti organa općinske i republičke uprave, a osobito organa i organizacija, koji neposredno obavljaju inspekcijske i druge upravne, stručno-tehničke i druge poslove. Tako Lučke kapetanije — Dubrovnik i Ploče sa svojim ispostavama, prva u Cavtatu, Sobri, Stonu i Trpnju, a druga u Trpnju vrše niz inspekcijских i drugih upravnih poslova službe sigurnosti plovidbe na obalama općine Dubrovnik, na njenom »vodenom« području, na obalama otoka, otočića, hridi, grebena i sl., koji pripadaju toj općini — Stanica javne sigurnosti u Dubrovniku sa svojim odjelima u Cavtatu, Sobri, Stonu i Trpnju održava javni red, sigurnost građana, zaštitu društvene i privatne imovine i na »vodenom« području općine Dubrovnik. — Carinarnica u Dubrovniku vrši nadzor nad carinskom robom koja se uvozi, izvozi ili provози iz inozemstva i morskim putem za područje općine Dubrovnik, odnosno za inozemstvo tim putem iz tog područja, kao i u tranzitu preko »vodenog« područja te općine.

Dozvole za obavljanje sportskog ribolova, koje osobama — nečlanovima pomorskih sportskih ribolovnih društava izdaje organ uprave općine Dubrovnik nadležan za morsko ribarstvo — vrijede samo na »vodenom« području iste općine tj. u njenom moru uz određena ograničenja.¹ Ovo ukoliko se pojedine općine određene regije prethodno ne dogovore da će dozvole za vršenje sportskog ribolova što ih izdaju njihovi nadležni organi uprave istovremeno vrijediti i na »vodenom« području svih tih općina, što ovdje nije slučaj. — Predmeti što se nađu u moru (potopljeni brodovi i njihova oprema, roba i sl.), a nemaju organa upravljanja odnosno vlasnika, kao i predmeti od arheološke (galije, amfore i sl) ili druge vrijednosti pripadaju, kao društveno vlasništvo, u pravilu, općini na čijem su području — morskom dnu

pronađeni. — Svako iskorištavanje bogatstava mora i njegova morskog sloja, morskog dna i podzemlja (podmorje), kao i istraživanje i eksploatacija nafte, prirodnog plina, neživih ili živih organizama (alge, školjke, ribe, pijesak, šljunak i sl.) iz podmorja vrši se u stvari na »vodenom« području općine. — Za svaki je prekršaj (opći, pomorski, carinski, privredni prijestup ili krivično djelo počinjeno u općinskom« moru nadležan, u pravilu, odgovarajući organ općine — općinski sudac za prekršaje, komisija za prekršaje Lučke kapetanije Dubrovnik, ili Ploče, nadležan privredni (okružni privredni ili viši privredni sud) ili redovni (općinski ili okružni) sud na čijem je (vodenom) području učinjeno takvo djelo (lex rei sitae) uz izuzetak organa odnosno suda prve domaće luke pristajanja odnosno takve luke upisa ili pripadnosti broda ili čamca.

Kako općina Dubrovnik graniči na moru s općinama Čapljina (SR BiH), Hvar, Herceg-Novi (SRCG), Korčula, Lastovo, Metković i Ploče, to se ovdje predlaže njihovo, međupćinsko razgraničenje, koje treba da dobije snagu normativnog akta od strane Općinske skupštine Dubrovnik i skupština tih graničnih općina na osnovi načela jednakih udaljenosti od najisturenijih rtova sika, grebena, hridi, otočića, otoka i obala, koje je načelo već i prihvaćeno u međunarodnim pomorskim konvencijama između pojedinih obalnih država (princip ekvidistancije), i to temeljem čl. 6. Konvencije o epikontinentalnom pojasu.² I Sporazumom između Vlada Jugoslavije i Italije

¹ Sportski ribolov zabranjen je u ribolovnom rezervatu na ušću Rijeke Dubrovačke, a sa podvodnom puškom na udaljenosti manjoj od 500 m i na obalnim područjima;

- Ljuta-rt, Pelegrin, hotel Belveder-rt Petka, uvala Lapad-rt, Kantafig, uvala Zaton, obala Rijeke Dubrovačke i otoka Dakse, Crkvine, Galeča, Kosmača, Lokruma, Mišnjaka, Olipa, Rude, Tajana i sv. Andrije, kao i većih otoka Jakljana, Koločepa, Lopuda i Šipana;
- uvala Beločica, Divne i Luke u Trpnju;
- izvora Ljuta—Sustjepan u Cavtatu;
- južne strane o. Mljeta. rt Zaglavac-rt Krizmeni, uvala, Okuklje—Čekrnja luka, rt Knežić-rt Stupa;
- luka Doli—najjužniji rt Pelješca, svjetionik Lirica-uvala Kulivana;
- uvale Lučica — Mali i Veliki Molunat — uvala Prokos.

² »U slučaju kad isti epikontinentalni pojas dodiruje teritorije dvije ili više država čije se obale nalaze jedna prema drugoj, razgraničenje epikontinentalnog pojasa između tih država određuju sporazumno te države... ovo se — vrši primjenom načela jednakog odstojanja najbližih točaka osnovnih linija od kojih se mjeri širina teritorijalnog mora svake od tih država (čl. 6 toč. 2. Konv. o epik. pojasu),

o razgraničenju epikontinentalnog pojasa između dviju zemalja od 8. I 1968. god. na relaciji između koordinata 45° 27,2' N) 13° 12,9' E i 41° 30,0' N) 18° 12,9' E izvršena je po istom principu i uzdužna podjela dna Jadranskog mora od visine Umaga do visine Bara³ uključujući time i podmorje izvan Dubrovnika. Osnovni kriterij ovakve teritorijalne podjele otvorenog, a time i obalnog, priobalnog mora tj. njihovog podmorja uz potpunu slobodu plovidbe, ribolova i istraživanja otvorenog mora, a uz takve ograničene slobode obalnog mora — unutrašnjih morskih voda i teritorijalnog mora — od strane priobalnih zemalja temelji se na primjeni sistema ravnih i izlomljenih linija što spajaju određene točke jednako udaljene od najbližih točaka (rtova) na obalama kopna, otoka, otočića, hrđi, grebena i sl. ima po 2 uz granicu općina Čapljina, Ploče i Korčule, 3 uz granicu općine Lastovo i 4 uz granicu općine Herceg-Novi — ukupno 13. Primjena sistema jednakih udaljenosti kao općeg pravila u određivanju veličine ovog »vodenog« područja općine Dubrovnik predstavlja u stvari optimalno rješenje u uvjetima konfiguracije ove naše južne hidromikroregije. Primjena ostalih sistema na pr. po smještaju naselja, po gustoći i strukturi zanimanja stanovništva, po ekonomsko-saobraćajnim pravcima i sl. ne bi se mogli primijeniti u vezi razgraničenja na našoj obali upravo radi njene vrlo bogate horizontalne razvedenosti, što bi znatno otežalo preciznost određivanja granica na moru bez uobičajenih vizuelnih oznaka na kopnu, kao i zbog varijabilnog značenja ovih odnosa na terenu.

Obzirom da se u središtu ovog razmatranja nalazi općina Dubrovnik — njeno »vodeno« područje, to je potrebno ovdje razmotriti — veličinu i razvedenost obale

kopna. koja od ušća Neretve do granice između SRH i SRCG iznosi 425,5 km (229,7 Nm), a od toga otpada na zaljev Heum-Klek (područje SRBiH) 21,2 km (11,4 Nm), na luku Gruž 3,7 km, Zaton 5,1 km i na Rijeku Dubrovačku 10,7 km obalne linije;

— broj, smještaj i veličinu otoka i otočića, kojih ima 64, hrđi 53 i grebena 7 na području općine Dubrovnik, i to:

Kanal Malog Stona.

Otočići: Banja, Govanj, Crkvice, V. Školj, Bisaci i dr. Hrid Veli Školj i dr. — — 2,4 km/1,3 N/m

Obale Pelješca.

- a) sjeverna: otočić Pučenjak, Tajan, Lovrikovac, Malinovac, Dubavac, Galićak, Goljak, Srednjak, Gospić, Divna i dr. — — — — — 8,7 km/4,7 N/m
- b) južna: otočić Lirica i dr., hrid Dingački Školj i dr. . — — — — — 1,0 km/0,6 N/m

Stonski i Koločepski kanal.

Otoci i otočići Olipa, Jakljan 13,9 (7,5), Tajan, Crkvina, Kosmeč, Šipan 28,1 (15,2), Mišnjak, Lopud 13,2 (7,1), Koločep 11,3 (6,1), Daksa, 1,3 (0,6), Grebeni, sv. Andrija i dr. — — — — — 80,7 km/43,6 N/m

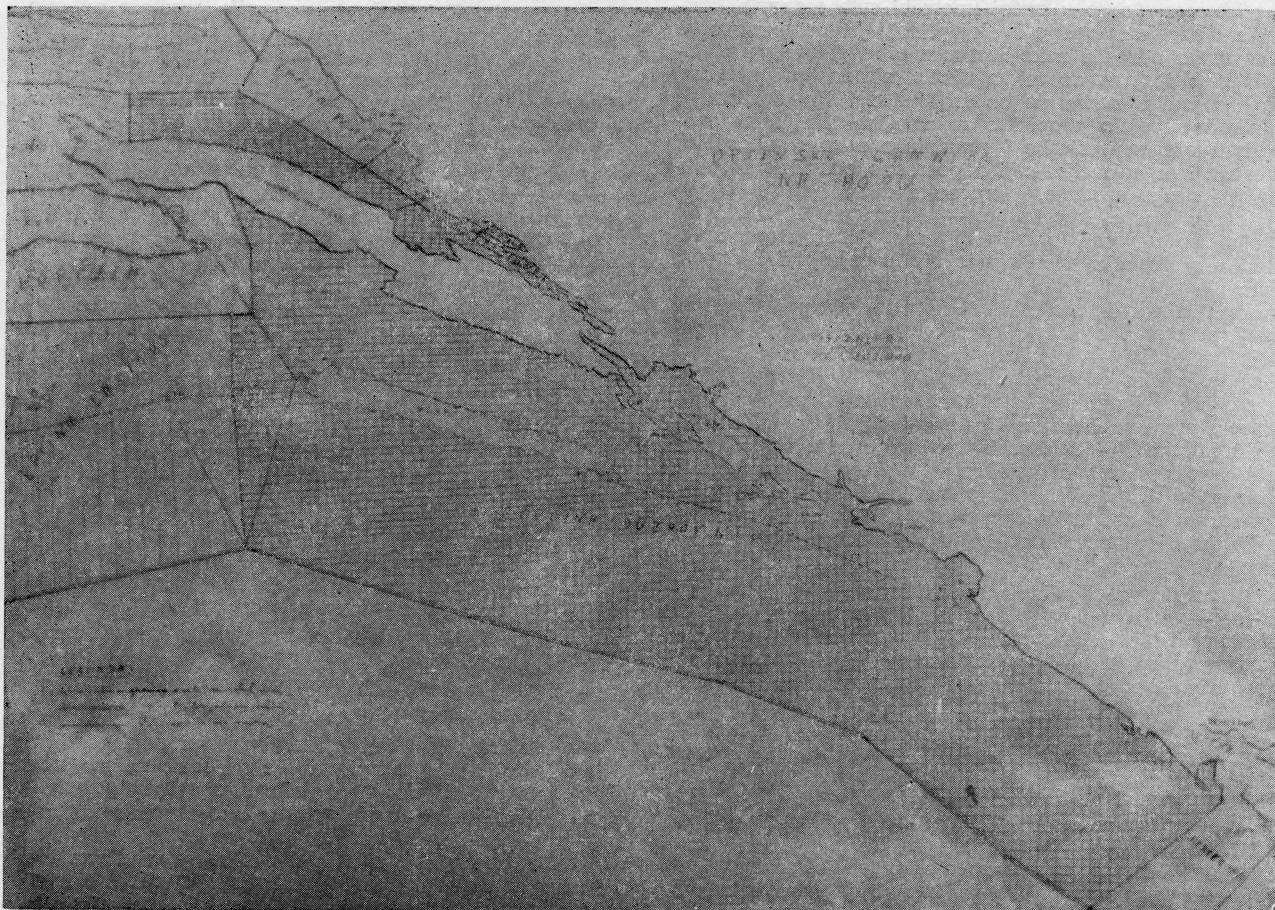
Otok Mljet i njegovi otočići.

- a) Mljet — — — — — 86,5 km/46,7 N/m
- b) Otočići: V. Školj, Borovac, Planjak, Galićnjak, Bdanj, Kobrava, Tajnik, Ovrat, Moračnik, Maslinovo

— sastoji u srednjoj liniji čije su sve točke podjednako udaljene od najbližih točaka osnovnih linija od kojih se mjeri širina teritorijalnih mora svake pojedine države« (čl. 6. toč. 1. Konv. o epik. pojasu).

(Sl. 1. SFRJ, Međun. ugov. i drugi sporazumi, br. 4(65).

³ Sl. 1. SFRJ, Međun. ugov. i drugi sporazumi, br. 28 (70).

vac, Preč, Kosmač, Lukavac, Brnjestrovac, Vanji Školj, Utrnji Školj, Glavat i dr. Hrid Štit, Galicija i dr. — — — — — 22,6 km/12,2 N/m

Otočići južno od Dubrovnika.

Lokrum 4,8 (2,6), Supetar, Bobara, Mrkan 2,8 (1,5), Molunat 1,6 (0,9), Supetrio i dru — 11,3 km/6,1 N/m

»Vodenog« područje općine Dubrovnik obuhvaća na svojim ukupnim dijelovima uzdužne polovice Kanala Malog Stona, dijelove tih polovica Neretvanskog kanala, Peljeskog kanala, Lastovskog kanala i Boke Kotorske uključujući i cijela područja kanala Koločepskog, Mljetskog i Stonskog; zaljeva (Trstenica i Župski); zatona (Mali i Veliki Vratnik, Žuljana); prolazna (Harpoti i Lokrumski); vratiju (Koločepska, Lopudska i Velika); luka (Slano i Zaton), te Rijeka Dubrovačka sa svim manjim lukama, uvalama, dragama, zaljevima, zatonima i sl. Granice općinskog »vodenog« područja Dubrovnika u ovom prijedlogu određene su prema najisturenijim rtovima obale kopna i obale otoka, otočića, hridi, grebena, sika i sl. tj. prema takvim rtovima graničnih kopnenih obala općina Čaplina, Herceg, Novog, Metkovića i Ploča, te graničnih otočnih općina Hvara, Korčule i Lastova, njihovih otočića, hridi, grebena, sika i sl. Prema tome područje općine Dubrovnik obuhvaća luke, zaljeve i uvale na obalama kopna, otoka i otočića, te ostale dijelove unutrašnjih morskih voda, i to od linije najniže oseke do zakonom⁴ određene i utvrđene osnovne prave linije koja spaja određene točke na obalama otoka, otočića i kopna, kao i dio pojasa teritorijalnog mora čija je svaka točka vanjske linije jednako udaljena 10 N/m od najbliže točke osnovne, početne prave linije tog pojasa, a prema ovom opisu:

Sjeverozapadna granica.

- Od točke u predjelu Pod Imoticom (900 m sjeverno od rta sv. Nedjelja, u Malostonskom kanalu) — prema jugozapadu do sredine Malostonskog kanala;
- Od točke na sredini Malostonskog kanala (jugozapadno od predjela Pod Imoticom) — prema sjeverozapadu, sredinom Malostonskog kanala do točke na sredini Malostonskog kanala, južno od rta Repa Kleka;
- od točke na sredini Malostonskog kanala južno od rta Repa Kleka — prema sjeverozapadu, do točke na sredini spojnice između otočića Goljak (ispred naselja Sreser na Pelješcu) i južnog rta na ulazu u uvalu Soline (kod sela Kremene na kopnu);
- Od točke na sredini spojnice između otočića Goljak i južnog rta na ulazu u uvalu Soline — prema sjeverozapadu do točke na sredini spojnice između obalnog svjetla u Crkvicama (na sjeveroistočnoj obali Pelješca) i južnog svjetionika na ušću Neretve;
- Od točke na sredini spojnice između obalnog svjetla u Crkvicama i južnog svjetionika na ušću Neretve — prema sjeverozapadu do točke na sredini spojnice između obalnog svjetla u Trpnju (na sjevernoj obali Pelješca) i Tankog rta (na kopnu u predjelu Bačine);
- Od točke na sredini spojnice između obalnog svjetla u Trpnju i Tankog rta — prema sjeverozapadu do točke koja se nalazi 3,6 N/m južno od sredine spojnice između rta Sućurija (na Hvaru) i rta Podkapeč (jugoistočno od Zaostroga na kopnu) odnosno 3,5 N/m sjevero-sjeverozapadno od obalnog svjetla u Trpnju;
- Od točke koja se nalazi 3,6 N/m južno od sredine spojnice između rta Sućurija i rta Podkapeč odnosno 3,5 N/m sjevero-sjeverozapadno od obalnog svjetla u Trpnju — prema zapadu do točke koja se nalazi na sredini između otoka Hvara i poluotoka Pelješca na meridijanu dražice Jelinske (zapadno od Dube na sjevernoj obali Pelješca).

Zapadna granica.

- Od točke koja se nalazi na sredini između otoka Hvara i poluotoka Pelješca na meridijanu dražice Jelinske — prema jugu do dna dražice Jelinske;
- Od dražice Prilučice (na Pelješcu, istočno od Orebića) — prema jugozapadu do točke na sredini spojnice između dražice Prilučice i otočića Male Sestrice;

- Od sredine spojnice između dražice Prilučice i otočića Male Sestrice — prema jugo-jugoistoku do sredine spojnice između obale ispod sela Borja (na Pelješcu) i otočića Bisače;
- Od točke na sredini spojnice između rta Ražnjića i otočića Bisače — prema jugoistoku do točke 2,5 N/m istočno od rta Ražnjića (na Korčuli);
- Od točke 2,5 N/m istočno od rta Ražnjića — prema jugu do točke na sredini spojnice između rta Ražnjića i Golog rta (na Mljetu);
- Od točke na sredini spojnice između rta Ražnjića i Golog rta — prema zapadu do točke koja se nalazi sjeverozapadno od sredine spojnice između svjetionika Glavat (u Gornjim Školjima, Lastovnjacima i Golog rta, a zapadno od sredine na spojnici između rta Ražnjića i rta Colog);
- Od točke koja se nalazi sjeverno od sredine spojnice između svjetionika Glavat i Golog rta — prema jugu do sredine na spojnici između svjetionika Glavat i Golog rta;
- Od točke na sredini spojnice između svjetionika Glavat i Golog rta — prema jugo-jugoistoku do točke koja je udaljena 10 N/m od svjetionika Glavat i 10 N/m od Golog rta.

Južna granica.

- Od točke koja je udaljena 10 N/m jugo-jugoistočno od svjetionika Glavat i 10 N/m jugo-jugozapadno od Golog rta — linijom prema istoku-jugoistoku do točke, koja se nalazi 10 N/m jugo-jugozapadno od rta Gruja (na otoku Mljetu);
- Od točke koja se nalazi 10 N/m jugo-jugozapadno od rta Gruja — prema istoku-jugoistoku do točke koja se nalazi 10 N/m jugo-jugozapadno od svjetionika sv. Andrija (na istoimenom otočiću);
- Od točke koja se nalazi 10 N/m jugo-jugozapadno od svjetionika sv. Andrija — prema istoku-jugoistoku do točke, koja se nalazi 10 N/m jugozapadno od rta Zazupca (jugo-jugoistočno od Cavtata);
- Od točke koja se nalazi 10 N/m jugozapadno od rta Zazupca — prema jugoistoku do točke 10 N/m jugozapadno od otočića Molunta;
- Od točke koja se nalazi 10 N/m jugozapadno od otočića Molunta — prema jugoistoku do točke, koja se nalazi 10 N/m jugozapadno od Oštrog rta.

Jugoistočna granica.

- Od točke koja se nalazi 10 N/m jugozapadno od Oštrog rta — prema sjeveroistoku ravnom crtom do točke koja se nalazi jugoistočno od Oštrog rta i južno od sredine na spojnici između Oštrog rta i otočića Mamule;
- Od točke koja se nalazi jugoistočno od Oštrog rta i južno od sredine na spojnici između Oštrog rta i otočića Mamula — prema sjeverozapadu, sjeveru i sjeveroistoku, u luku sredinom basena, do točke koja se nalazi na sredini spojnice između rta Kobilica i rta Dobroč (rt Kabala jugozapadno od sela Rose);
- Od točke na sredini spojnice između rta Kobile i rta Dobroč — prema sjeverozapadu od rta Kobile.

Podmorje izvan »vodenog« područja općine Dubrovnik (epikontinentalni pojas).

Općina Dubrovnik temeljem posebnog ovlaštenja učestvuje i u vršenju određenih prava, koji pripadaju SFRJ kao obalnoj i suverenoj državi na epikontinentalnom pojasu u vezi istraživanja i eksploatacije prirodnih bogatstava tog pojasa (rudno i drugo neživo bogatstvo, živi nepokretni organizmi koji su na morskome dnu ili ispod njega, kao i takvi pokretni organizmi koji su na morskome dnu ili ispod njega, kao i takvi pokretni organizmi koji su u stalnom fizičkom dodiru s tim dnom ili

⁴ Čl. 3. i 11. Zakona o obalnom moru, vanjskom morskome pojasu i epikontinentalnom pojasu Jugoslavije (Sl. l. SFRJ, br. 22/65 i 25/70).

s njegovim podzemljem), i to u pojasu morskog dna i njegovog podzemlja računajući od vanjske linije teritorijalnog mora na području ove općine u pravcu otvorenog Jadrana do određenog dijela granične linije epikontinentalnog pojasa, utvrđenog koordinatama između 37. ($42^{\circ} 15,9'$ N $16^{\circ} 37,3'$ E) i koordinate 42. ($41^{\circ} 38,1'$ N $18^{\circ} 00'$ E) cit. Sporazuma o razgraničenju epikontinentalnog pojasa između Jugoslavije i Italije iz 1968. god (stupio na snagu 23. I 1970. god.)

Primjena ovdje predloženog sistema ravnih, a djelomično i nešto izlomljenih linija u razgraničenju mora između općine Dubrovnik i njenih graničnih općina daje preglednost morskih područja uz pravedne kriterije o podjeli tih područja. Ovi kriteriji pružaju punu garanciju

da će se i na ovom dijelu našeg Jadrana razviti svestrana međuopćinska suradnja u daljnjem iskorištavanju mora i njegovih bogatstava, što će dovesti i do većeg ekonomskog napretka tih općina na moru.

Bibliografija:

- Granice morskih predjela uz istočnu obalu Jadranskog mora, Split 1954. izd. Hidr. inst. JRM;
- Razvedenost obale i otoka Jugoslavije, Split 1955. izd. Hidr. inst. JRM;

K. dr L., Podjela našeg obalnog mora na općine, Zadar 1970, str. 71 sa geogr. kartom, izd. NIP-BINOZA, Zagreb.